

H. G. Wells

L'ILLA DEL DOCTOR MOREAU

Traducció i introducció d'Albert Pijuan

Angle Editorial

L'ILLA DEL DOCTOR MOREAU

EL FAR

43

Amb el suport del
Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

© 2021 Albert Pijuan, per la traducció i introducció

Les imatges de portada provenen dels dibuixos
de Charles Le Brun (1619-1690) per al seu
*Traité du Rapport de la Figure Humaine
avec celle des Animaux.*

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B
08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Primera edició: gener de 2021
ISBN: 978-84-18197-40-6
DL B 21789-2020
Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

H. G. Wells

L'ILLA DEL DOCTOR MOREAU

Traducció i introducció
d'Albert Pijuan

 Angle Editorial

Taula

9 *Monkey Gone to Heaven*

L'ILLA DEL DOCTOR MOREAU

- 19 Preàmbul
- 23 I. Al bot del *Lady Vain*
- 29 II. L'home que no anava enlloc
- 35 III. La cara estranya
- 45 IV. A la regala de la goleta
- 59 VI. Els horribles homes de la barca
- 69 VII. La porta tancada
- 79 VIII. Els esgarips de la puma
- 85 IX. La cosa del bosc
- 101 X. Els crits de l'home
- 107 XI. La cacera de l'home
- 117 XII. Els recitadors de la llei
- 131 XIII. Un parlament

- 139 XIV. L'explicació del doctor Moreau
- 159 XV. Sobre les persones bèstia
- 169 XVI. Com les persones bèstia
van tastar la sang
- 189 XVII. Una catàstrofe
- 197 XVIII. Trobem Moreau
- 205 XIX. La «nit de festa» de Montgomery
- 219 XX. Tot sol amb les persones bèstia
- 229 XXI. La regressió de les persones bèstia
- 249 XXII. L'home sol

Monkey Gone to Heaven

H. G. Wells era amic de Joseph Conrad fins que aquest va començar a publicar *El cor de les tenebres* per capítols l'any 1899. Wells ja duia penjada la medalla de polemista, per les seves invectives socialistes, per ser predicador i practicant de l'amor lliure en l'Anglaterra victoriana, pels seus constants cos a cos en la premsa per qüestions extraliteràries. Aquesta vegada, però, la controvèrsia era nova: Wells acusava Conrad d'haver-li plagiat *L'illa del doctor Moreau* (1896). Per l'estructura del viatge del protagonista; pel mecanisme narratiu, el testimoni de l'únic supervivent d'una orgia de mort i bogeria; pel personatge de Kurtz, embriac de si mateix, habitant la selvàtica regió de les foscs de la ment, massa semblant al seu misteriós científic, que també s'autoproclama déu d'una població assilvestrada, i per l'objectiu que havia posat en el seu punt de mira, que era el caràcter dels imperis de finals del segle XIX.

La familiaritat d'aquestes dues obres, per al lector actual, queda segellada per un fet que alguns poden interpretar com a coincidència però que d'altres hi trobem necessitat: Marlon Brando, en la seva versió més decadentista, va interpretar tant el paper de Kurtz a *Apocalypse Now* (1979) com el de Moreau a l'adaptació cinematogràfica de 1996. Totes dues pel·lícules, a més, van patir produccions nefastes i van esguerrar la salut o la carrera de molts dels implicats. D'aquests rodatges maleïts en donen fe dos documentals esplèndids: *Heart of Darkness: A Filmmaker's Apocalypse* (1991) i *Lost Soul: The Doomed Journey of Richard Stanley's Island of Dr. Moreau* (2016), que ens venen a dir que de l'intent de fer materials aquestes dues bogeries no se'n pot sortir indemne.

L'ombra de Moreau, però, s'estén molt més enllà de Conrad. Els homenatges, les picades d'ullet, les versions i les interlocucions són molt abundants al llarg de tot el segle xx. Tenim les referències més evidents, com *La invención de Morel*, d'Adolfo Bioy Casares, o *El senyor de les mosques*, de William Golding, o les més obliqües, com *La rebel·lió dels animals*, de George Orwell; *Pigmalió*, de George Bernard Shaw; *Un món feliç*, d'Aldous Huxley (on hi apareix fins i tot un doctor Wells), o *La pell fre-*

da, d'Albert Sánchez Piñol. Tenim descendents directes, com *Cor de gos* de Mikhail Bulgàkov o *Le Docteur Lerne, sous-dieu* de Maurice Renard. Tenim paròdies, com *The Island of Professor Menu* de James Frank Sullivan, i *remakes*, com *Moreau's Other Island* de Brian Aldiss. A tot això caldria sumar-li les adaptacions cinematogràfiques que se n'han fet, tot i que si només ens fixéssim en aquestes pensariem que la novel·la és un autèntic nyap: l'única salvable és *Island of Lost Souls* (1932), i això que Wells la va denigrar públicament, sobretot per la interpretació de Moreau que va fer Charles Laughton. I és que la clau de l'obra és en els matisos que es mostrin de Moreau. *Mor-eau*. Se suposa que Wells pren el nom d'un científic extravagant que es deia Pierre Louis Moreau, però és inevitable pensar en 'mort' i 'aigua'. Ell és el científic boig, el demiürg, el superhome, però a la vegada és el geni incomprès, el que vol anar un pas més enllà del seu temps, l'integrista del progrés científic, l'home ferit perquè el seu entorn l'ha traït, és aquell que vol tornar davant la comunitat que el va desterrar per refregar-los la seva victòria a la cara. És en el joc d'equilibris entre crueltat, grandesa i feblesa que es debat l'ànima del personatge, on rau part de la riquesa interpretativa de l'obra.

Versions cinematogràfiques a part, la reputació literària que ha anat guanyant la novel·la amb el pas dels anys no ens hauria de fer creure que al seu moment fos rebuda amb calidesa i lloances. La publicació de *L'illa del doctor Moreau* va suposar un moment de crisi creativa en la carrera altrament prolífica de Wells. La novel·la va ser atacada sobretot per motius morals, que solen anar associats a consideracions estomacals: repulsiva, fastigosa, vomitiva... L'autor ha escrit aquesta novel·la impulsat pels sentiments més baixos i menyspreables, va dir *The Guardian*. Val a dir que Wells no va trigar gaire a refer-se'n, i durant el següent any i mig publicaria *L'home invisible* i *La guerra dels mons*, per concloure, d'aquesta manera, el seu cicle més celebrat, el de les *scientific romances*. Aquesta era la lleixa on es posaven les seves novel·les, perquè recordem que el terme «ciència-ficció» no comença a circular fins a finals dels 1920 i principalment als Estats Units. *Scientific romance* era allò que s'havia inventat Jules Verne, novel·les d'evasió amb aventures i unes notes d'especulació tecnològica. Però el pioner no va donar la benvinguda a Wells a la seva comarca, considerava que les pretensions científiques de l'anglès amagaven en realitat unes pulsions massa fantosiques; «Il invente!», diu Borges que clamava esgarrifat Verne quan llegia Wells.

Així doncs, a *L'illa del doctor Moreau* se li poden fer molts retrets, menys que no hagi estat territori fèrtil. En aquesta novel·la, sobre la base del *scientific romance*, Wells fa d'embut d'un doll remarcable de tradicions, referents i arquetips. Segons la seva lògica, alguns dels autors convocats, si haguessin estat vius, ben bé li haurien pogut llançar el guant de l'acusació de plagi. Que no hauria pogut posar el crit al cel Mary Shelley davant l'apropiació del seu Víctor Frankenstein en versió animalista? O Daniel Defoe, per haver-se apropiat de l'argument del naufrag que segueix l'impuls civilitzador en una illa deserta? Naturalment, aquestes acusacions tenen tan poc sentit com els retrets públics que li va fer a Conrad. Els al·ludits per Wells es remunten uns quants segles enrere, fet que els priva del dret a rèplica. A *L'illa del doctor Moreau* s'hi convoca l'Antic Testament, amb un *Gènesi* que intercanvia fang i costelles per vivisecció. Hi desfilen els grecs, i és que la menció a Comus no és aleatòria. Comus és una referència a John Milton, que ens diu que el déu del descordament i la nocturnitat és fill de Bacus i Circe. I qui és Circe? Una bruixa que viu reclosa a l'illa d'Eea, on Odisseu fa cap. La bruixa el convenç perquè s'hi estigui un any junt amb les seves creacions, que són ni més ni menys

que unes bèsties barreja d'humans i d'animals (*in fraganti*, Wells!). La cronologia de *L'illa del doctor Moreau* sovint ha estat criticada: quina necessitat té d'allargar la peripècia durant un any? Per què no concentra més l'acció i així s'estalvia alguns passatges destensats, flàccids? M'imagino que el motiu és que Wells necessitava que l'any d'Odisseu a l'illa amb la bruixa coincidís amb l'any de Prendick a l'illa de Moreau.

I parlant de bruixes, llegint la novel·la no podem evitar pensar en *L'aprenent de bruixot* de Goethe i en el Pròsper de *La tempesta*, l'última obra de Shakespeare, que transcorre en una illa, amb la diferència que a la de Moreau els elements màgics es transmuten en científics. Perquè no oblidem que Wells es va formar a la Normal School of Science, i que va seguir el curs de T. H. Huxley, el principal apologeta de les teories darwinianes. I tampoc oblidem que el primer llibre que va publicar no va ser *La màquina del temps*, sinó *Textbook of Biology*. La teoria darwinista és molt present al llibre, sobretot pel desconcert que va provocar en els seus contemporanis i pel reajustament mental a què els va obligar. L'origen de *L'illa del doctor Moreau* va ser una controvèrsia científica lligada al darwinisme: la pràctica de la vivisecció animal, en aquella època molt estesa a

la Gran Bretanya. Wells va començar el text com a pamflet animalista i va acabar convertint-se en la seva novel·la que conté el retrat més pessimista i desolador de l'espècie humana. Segurament, si Moreau és la quarta en discòrdia de les seves novel·les de la proto-ciència-ficció és per aquest final, pel lloc d'arribada, fosquíssim, pertorbador.

La llista d'influències s'allarga més i més. A banda dels palmaris, Frankenstein i Robinson Crusoe, Moreau s'aixeca sobre *Els viatges de Gulliver* i la vena satírica de Jonathan Swift, l'atac frontal a *El llibre de la jungla* de Kipling i el seu optimisme imperialista, el *Doctor Jekyll i Mr. Hyde* de Robert Louis Stevenson (el qual, en un primer esborrany, era tema de discussió entre Moreau i Prendick), l'*Utopia* de Thomas More, els llops de Thomas Hobbes, el *Barbablava* de Perrault, l'ambient des-sacralitzador de l'època encarnat per Nietzsche... Tot un festí digne de Comus.

Wells és d'aquella categoria d'escriptors que mereixeria l'etiqueta creada per Walter Benjamin: l'avisador d'incendis. Pensem en Moreau i ens ve Mengele al cap. La ciència desfermada sota l'única guia ètica d'un ego inflammat. En l'aspecte concret que toca a Moreau, Wells, sense saber-ho, llança una advertència al nostre present, on la biotecnolo-

gia es troba en un punt molt més sofisticat que en la seva època. El debat transhumanista i les possibilitats posthumanistes són a l'ordre del dia. M'imagino que el que ens ve a dir Wells a través de la seva aventura insular és el mateix que van cantar els Pixies el dia que es van llevar cabalistes i van compondre «Monkey Gone to Heaven». Deien: «If man is five, then the devil is six, and if the devil is six then God is seven. This monkey's gone to Heaven.» És evident, tothom ho sap i no hi ha discussió possible: per anar del 5 al 7 has de passar pel 6. O, dit d'una altra manera, l'home, per atènyer la divinitat, ha de passar pel diable. I, mentrestant, la mona ha anat al cel.

ALBERT PIJUAN

L'ILLA DEL
DOCTOR MOREAU

Preàmbul

L'1 de febrer de l'any 1887, el *Lady Vain* es va perdre després d'haver impactat amb un vaixell abandonat a prop d'1 grau de latitud sud i de 107 graus de longitud oest.

El 5 de gener de 1888, onze mesos i quatre dies després, el meu oncle, Edward Prendick, home acomodat, que al seu dia havia embarcat al *Lady Vain* al Callao i se'l considerava mort a alta mar, va ser recollit a 5 graus 3 minuts de latitud sud i 101 graus de longitud oest en un petit bot de nom il·legible, encara que es creu que pertanyia a la goleta *Ipecacuanha*, donada per perduda. L'estrany relat del que, segons ell, havia viscut va fer que el prenguessin per dement. Posteriorment va al·legar que era incapaç de recordar res del que havia passat des que s'havia escapat del *Lady Vain*. En el seu moment, els psicòlegs van discutir el seu cas com a rar exemple de pèrdua de memòria causada per un

sobreesforç físic i mental. La narració següent va aparèixer entre els seus papers, la va trobar qui signa això, el seu nebot i hereu, sense cap aclariment, però, de si volia publicar-la o no.

A la regió on es va recollir el meu oncle, l'única illa que es coneix és l'illa de Noble, un minúscul illot volcànic deshabitada. *L'H. M. S. Scorpion* el va visitar l'any 1891. Un destacament de mariners va baixar a terra i els únics éssers vius que hi van trobar van ser unes estranyes arnes blanques, quatre verros i conills, i un tipus de rata molt peculiar. O sigui que no hi ha manera de confirmar l'element essencial d'aquesta narració. Havent aclarit aquest punt, no sembla que hagi de fer mal a ningú dur a la llum pública aquesta història, que és la que, crec, devia ser la intenció del meu oncle. Almenys queda acreditada per aquest fet: al meu oncle se li va perdre el rastre a 5 graus de latitud sud i 105 graus de longitud est, i va reaparèixer a la mateixa zona de l'oceà passats onze mesos. D'alguna manera devia sobreviure durant aquest interval de temps. I, pel que sembla, una goleta que es deia *Ipecacuanha*, comandada per John Davies, un capità alcoholitzat, va salpar d'Arica carregant una puma i altres menes d'animals el gener de 1887, i aquesta embarcació, que era ben coneguda a molts

ports del sud del Pacífic, va acabar desapareixent en aquelles aigües (amb una considerable quantitat de copra a bord) quan navegava des de Banya cap a un destí desconegut, el desembre de 1887, una data que coincideix del tot amb la història del meu oncle.

CHARLES EDWARD PRENDICK

I

Al bot del *Lady Vain*

No voldria afegir res més a tot el que ja s'ha escrit sobre la pèrdua del *Lady Vain*. Com tothom sap, va impactar amb un vaixell abandonat al cap de deu dies d'haver salpat del Callao. Divuit dies després el canoner *H. M. Myrtle* va recollir un bot amb set tripulants, i la història de les seves privacions s'ha fet tan coneguda com la de la fragata francesa *Medusa*, molt més terrible encara. Però sí que vull afegir a tot el que s'ha publicat sobre el *Lady Vain* una altra història, potser igual de terrible i molt més estranya. Fins al moment s'ha pressuposat que els quatre homes del bot salvavides havien mort, però això és incorrecte. Tinc la millor de les proves per poder afirmar-ho: jo era un d'aquests homes.

Però, en primer lloc, he de fer constar que no hi havia quatre homes al bot; n'hi havia tres. Constans, a qui «el capità va veure saltar al bot» (*Daily*

News, 17 de març de 1887), per sort nostra i per desgràcia seva no va aconseguir fer-ho. Va davallar per l'embolic de cordes de sota els estais del bau-près, fet miques, en el moment de saltar el turmell va enredar-se-li en una de les cordes, durant uns segons va quedar penjat cap per avall i després va caure i va xocar contra un tauló o una verga que surava a l'aigua. Vam remar cap a ell, però no el vam veure aparèixer.

He dit que per sort nostra no ho va aconseguir i també hauria pogut dir que per sort seva, perquè només teníem un garrafó d'aigua i unes quantes galetes molles, així de sobtada havia estat l'alarma, així de desprevingut es trobava el vaixell per a qual-sevol desastre. Vam pensar que la gent de la llanxa tindria més provisions —no era així, però—, i vam provar de fer-los senyals. De cap manera ens haurien sentit. Al matí següent, quan va parar el plugim, cap al migdia, ja no en quedava ni rastre. No ens podíem posar drets per veure-hi millor, el bot es balancejava massa. Els altres dos que s'havien escapat amb mi eren un home que es deia Helmar, passatger com jo, i un mariner de qui no vaig saber el nom, baix i rabassut, que quequejava.

Vam anar a la deriva, primer afamats, i després, quan l'aigua se'ns va acabar, turmentats per una set

insuportable; vuit dies en total. Passat el segon dia el mar es va anar amansint de mica en mica fins a adoptar la calma dels miralls. És impossible que el lector comú s'imagini aquells vuit dies. Teniu la sort de no disposar de cap record que us serveixi de substrat per imaginar-ho. Després del primer dia ja no ens dèiem gaire cosa, i ens estàvem estirats al nostre lloc al bot amb la mirada clavada en l'horitzó, o observàvem, amb uns ulls cada dia més sortits i cada dia fent més ulleres, com la misèria i la feblesa vencien els nostres companys. El sol es va tornar inclement. L'aigua es va acabar al quart dia, quan ja teníem pensaments estranys i els expressàvem amb la nostra mirada, però va ser, diria, al sisè dia quan Helmar va dir allò que tots havíem estat pensant. Recordo que les nostres veus eren seques i primes, així que ens vam acostar per estalviar paraules. Jo m'hi vaig oposar amb totes les meves forces, preferia enfonsar el bot i que els taurons que ens seguien ens matessin plegats; però quan Helmar va dir que si acceptàvem la seva proposta també calmaríem la set, el mariner es va posar de part seva.

Jo em vaig negar a jugar-m'ho a sorts, i durant la nit el mariner no parava de xiuxiuejar a l'orella de Helmar. Em vaig asseure a la proa amb la navalla a la mà tot i que dubto que hagués tingut el valor de

lluitar. I al matí vaig acceptar la proposta de Helmar, i vam llançar un penic a l'aire per decidir qui seria el que sobrava.

Li va tocar al mariner, però de tots tres era qui tenia més força i no va voler acceptar el resultat, així que va atacar Helmar amb les mans. Van forcejar i gairebé es van posar drets. Em vaig arrossegar cap a ells amb la intenció d'ajudar Helmar agafant la cama del mariner, però el mariner va perdre l'equilibri amb el vaivé del bot, tots dos van anar a parar damunt la regala i van rodolar fins a caure per la borda. Es van enfonsar com pedres. Recordo que em vaig posar a riure mentre em preguntava per què reia. L'atac de riure m'havia pres de cop, com una cosa vinguda de fora.

Em vaig estirar en una de les bancades durant no sé quant de temps, pensant que si tingués prou força beuria aigua del mar per embogir i morir de pressa. I mentre jeia allà vaig veure a l'horitzó, amb el mateix interès amb què hauria mirat un quadre, una vela que s'acostava cap a mi. Recordo com el meu cap es balancejava amb l'onatge, i la vela damunt l'horitzó ballava amunt i avall, però també recordo clarament estar convençut d'haver mort i pensar que era un bon acudit que els hagués anat de tan poc per trobar-me viu.

Durant una estona interminable, és el que em va semblar, vaig estar tombat amb el cap a la bandada mirant com la goleta —un vaixell petit, amb vergues a proa i a popa— apareixia al mig del mar. Virava a una banda i a l'altra amb un ritme creixent, l'efecte de navegar de bolina. En cap moment em va passar pel cap cridar-los l'atenció, i no tinc cap record clar des del moment que la vaig veure al meu costat i fins que em vaig trobar en una petita cabina de popa. Hi ha un mig record borrós d'haver estat pujat a la passarel·la, i un altre d'un enorme rostre rodó ple de pigues i envoltat de cabell pèl-roig observant-me des del baluard. També tinc la imatge aïllada d'una cara fosca, d'ulls extraordinaris, molt a prop de la meua, que vaig pensar que devia ser part d'un malson fins que la vaig tornar a veure. Tinc el record borrós que em van fer empassar una mena de beuratge. I això és tot.

II

L'home que no anava enlloc

Em vaig despertar en una cabina petita i força des-
endreçada. Al meu costat, agafant-me el canell, hi
havia assegut un jove ros amb un bigoti punxegut
de color de palla i el llavi inferior que li penjava.
Ens vam mirar durant un minut sense dir-nos res.
Tenia uns ulls grisos i aquosos, estranyament buits
de qualsevol expressió.

Llavors vaig sentir un soroll damunt meu, com
si colpegessin l'estructura metàl·lica d'un llit, se-
guit del grunyit greu i furiós d'una bèstia. Va ser en
aquell moment que l'home va parlar. Va repetir la
seva pregunta:

—Ara com es troba?

Em sembla que vaig dir que em trobava bé. No
podia recordar com havia arribat allà. El jove em
devia haver vist la pregunta a la cara, perquè jo era
incapaç d'accedir a la meva veu.

—El vam recollir d'un bot, mort de gana. El vai-

xell es deia *Lady Vain*, a la borda hi havia tot de taques de sang.

Mentrestant vaig fixar-me en la meva mà, tan remagrida que semblava una bossa de pell plena d'ossos solts, i tot l'assumpte del bot em va tornar a la memòria.

—Prengui'n una mica —va dir, i em va donar una cullerada d'un beuratge escarlata, gelat.

Tenia gust de sang i em va fer sentir més fort.

—Ha tingut sort —va dir— que l'hagi recollit un vaixell amb un metge a bord.

Parlava amb una articulació bavosa, gairebé papissot.

—Quin vaixell és, aquest? —vaig dir lentament, encara ronc del meu llarg silenci.

—És un petit mercant que ve d'Arica i el Callao. No he preguntat mai d'on va sortir en un principi... De la terra d'on venen els bojós al món, suposo. Jo només soc un passatger, d'Arica. L'imbècil del capità, que també és el propietari del vaixell, Davies, es diu, ha perdut el certificat o no sé què. Ja es deu imaginar el tipus d'home... D'entre tots els noms del dimoni ha triat *Ipecacuanha* per batejar el trasto; ara bé, quan hi ha molt mar i poc vent, es comporta.

(En acabat va tornar el soroll de dalt, un rugit irat i alhora una veu humana. Després una altra

veu que deia que s'aturés, «idiota deixat de la mà de Déu».)

—El vam trobar gairebé mort —va dir el meu interlocutor—. Va estar-hi molt a prop, de fet. Però ara li he donat aquest beuratge. El dolor que sent al braç? Injeccions. Ha estat inconscient gairebé trenta hores.

Pensava a poc a poc; ara em despistaven els udols d'uns gossos.

—Podria prendre alguna cosa sòlida? —vaig demanar.

—Gràcies a mi —va dir—. El xai ja està fent xup-xup.

—Sí —vaig assegurar—, de xai me'n podria menjar.

—Però —va dir després d'un moment de dubte— em moro de ganes de saber com va acabar tot sol en aquell bot.

Em va semblar detectar certa sospita en la seva mirada.

—Maleïts udols!

De sobte, va sortir de la cabina i vaig sentir que discutia violentament amb algú que em va semblar que li responia amb un galimaties. Va sonar com si la cosa hagués d'acabar a cops de puny, però vaig pensar que em devia haver confós. Després va cridar els gossos i va tornar a entrar a la cabina.

—I bé? —va dir des de la porta—. Havia començat a explicar-m'ho.

Li vaig dir com em deia, Edward Prendick, i que havia estudiat història natural per combatre l'avorriment de la meva confortable independència econòmica. Semblava que això li interessava.

—Jo també vaig fer ciències. Vaig estudiar biologia a la universitat, ara traient l'ovari d'un cuc de terra, ara la ràdula d'un cargol, sí, aquesta mena de coses. Déu meu, ja fa deu anys! Però digui, digui, parli'm del bot.

Es notava que havia quedat satisfet de la franquesa del meu relat, el qual havia explicat amb frases molt concises per culpa de la terrible feblesa que m'afectava. Quan vaig acabar va tornar a treure el tema de la història natural i els seus estudis de biologia. Es va posar a fer-me moltes preguntes sobre Tottenham Court Road i Gower Street, els barris universitaris.

—Caplatzi encara rutlla? Allò sí que eren botigues!

Era evident que havia estat un estudiant de medicina molt corrent, a la primera de canvi va treure el tema dels music-halls. Em va explicar algunes anècdotes.

—Fa deu anys —va dir— ho vaig deixar tot.

Abans em divertia tant! Però vaig fer massa el ruc... Vaig plegar abans dels vint-i-u. Suposo que ara tot deu haver canviat. Haig d'anar a veure què fa l'inútil del cuiner, com li va amb el xai.

Els grunyits de dalt es van reprendre de manera tan sobtada i amb una ira tan salvatge que em van sobresaltar.

—Què és això? —vaig cridar-li, però la porta ja s'havia tancat. Va tornar amb el xai estofat i aquella olor tan apetitosa em va alterar fins al punt que vaig oblidar el soroll pertorbador de la bèstia.

Després d'un dia d'anar alternant menjar i dormir, em vaig trobar prou bé per aixecar-me de la llitera i mirar per l'escotilla; el mar verdós provava de seguir-nos el ritme. Vaig suposar que la goleta corria amb el vent a favor. Montgomery, que és com es deia el jove ros, va tornar a entrar quan ja m'havia llevat i li vaig demanar si tenia res per vestir-me. Em va deixar roba seva perquè es veu que la meva l'havien llençat per la borda. M'anava baldera, ell era més llarguerut. Em va dir, com si fos qualsevol cosa, que el capità era a la seva cabina gairebé pet. Mentre em vestia, li vaig preguntar cap a on es dirigia el vaixell. Em va dir que cap a Hawaii, però que abans l'havia de desembarcar a ell.

—On? —vaig demanar.

—A una illa, és on visc. Encara no té nom, que jo sàpiga.

Se'm va quedar mirant amb el llavi inferior penjant, i de cop va posar tal cara d'estupidesa que vaig veure que el que volia era evitar les meves inquisicions. Vaig tenir la prudència de no preguntar res més.